

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 16 kor.
 Negyedévre... — 4 „
 Elyben hátszó hordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetek és hónap utáni napok kivételével.

Előfizetés és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

Amennyiben a kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, december 1.

Andrássy.

Nagyjaink szobrai szaporodnak, élő nagyjaink pedig egyre kevesebben lesznek. Meg tudjuk becsülni a nagyok emlékét s boldognak valljuk magunkat, mikor szobraik előtt a magyar faj büszke öntudatával állunk meg: ez az én vérem volt! Hanem azért még csak a mi korunk szánandóbb, mert nekünk ama nagyokból már csak külső alakjuknak néma, hideg remásolata maradt.

Andrássy szobra ott a magyar országgyűlés gót ives palotája előtt sóhajt fakaszt a magyar ember kebléből.

Ha az a nagy ember ma élne! Megsajnálná azt a kort, mely törpéket ültet az ő nagyságához szabott helyekre.

Magyarország és Ausztria közös külügyminiszterének állása nemcsak embert, hanem nagy emkért is kíván.

Két annyira eltérően fejlődött, annyira különböző alapokon álló államnak külpolitikai érdekei is merőben különböznek. Egyiknek külpolitikáját az államot alkotó nemzet létfenntartása, másikat az államot alkotott uralkodó családnak magánérdeke szabja meg. Az egyik nemzeti állam, a másik egy jókora családi hitbizomány.

Gyenge elődök sokat kísérleteztek velük. Bevitték őket Holsteinbe, Velen-

czébe, Lombardiába, hogy mindenünnen vereséggel szorítottassanak ki. Magyarország ontotta a vérért és szégyelte úgy a vereségeket, mint a vezetők vaktságát. Egyetlen egy sem látta meg, hogy a két állam érdekei közösen csak a Balkánon oldhatók meg.

Magyar ember fedezte föl ezt: Andrássy Gyula.

A forradalom diplomatája, az in effigie felakasztott főúr lett a dinasztia legkitűnőbb minisztere.

A Balkán az a terület, a hol a magyar nemzetnek nagy hagyományai nagy jövőt ígérnek. Ugyanott megtalálhatja a Habsburg-ház is azt a pontot, a melyen lábát megvetve, régi fényét visszaszerezheti.

Ezt a területet Andrássy szerezte meg. Dél felé Andrássy irányította Magyarországot és az uralkodó család tekintetét. A mi gyöngeségünk; az utódok epigón-volta okozta, hogy ma sem mondhatunk többet magunkénak a Balkánból, mint ahol bakaink vannak. A kaszányák élete magyar, azontul semmi közünk a szép területhez.

Külügyminiszterünk lépésről-lépésre huzódtak vissza az Andrássy által elfoglalt pozícióból.

A berlini kongresszuson magyar szó döntötte el, hol legyen Bulgária és hol Szerbia határa? Magyar ember erős keze rajzolta bele a térképbe azokat a vonalakat, melyek határt szabtak az orosz

elbizakodottságnak s mai területéhez juttatták a kis Szerbiát. Az erős kéz elmult a magyar emberrel. Ma a Balkánon a határok csak arra valók, hogy legyen a magyar és osztrák befolyás előtt mit elzárni.

A magyar vérel, magyar zsenialitás kezdeményezésére visszahódított Bosznia is sirathatja Andrássyt. Magyar csontokat takarnak a halmok, de osztráknak termik a kamatot. Magyar kézből esett ki az a szurony, a melyből pennát csináltak az osztrák beamter számára. Magyar katonák magyar pénzen őrzik a tartományt — a kétéjú sas számára. A mi melléktartományunknak szánta a földrajzi fekvése és osztrák gyarmat lett belőle, amely a pénzét Bécsbe hordja s keserves panaszaival jön Budapestre.

Az a ragyogó szobor ezeket a sötét képeket juttatja az ember eszébe. Hogy ragyog a néma érc — és milyen sötétek a beszédes alkotások!

Kontár idegenek nem tudják megérteni és folytatni a zseniális magyar alkotását. Álljon hát a nagy mű szolgálatába az egész nemzet.

Másik nagy alkotása Andrássynak a a kiegyezés megkötése volt, melyet Deákkal együtt ő hajtott végre. Nem egyszerű végrehajtója volt Deák koncepciójának, hanem részben az ő eredeti eszméje is volt az; például a delegáció egészen az ő sajátos gondolata.

Maga a kiegyezés szerencsés nagy

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az előörs.

Irtá: Molnár Károly.

Megreszkető kezű sánta koldus tudja,
 Ő mondta el nekem ezt a bus regét . . .

Az ég orgonája haláldalát bugja,
 Villám cikkázása kísért szerteszét.
 Vihar korbácsolja szilaj paripáit,
 Mint prüsszögő ménnek futnak a felhők,
 Némelye sodorja a fák koronáit,
 Derékben is török, mely magasbra nőtt.
 Mintha a sötét éjt akarná begyujtani
 A haragvó Isten nyilalló tüze:
 Villám villámot ér, nem lehetne tudni:
 Melyik nyögő fára melyike tűz le . . .

Hajladozó fák közt alig-alig látszik
 Fehér köpenyben az éber előörs;
 Ordító orkánnal csak dacolva játszik,
 Megáll egy helyén, mint vén erdei törze

Szálló gondolatja elröpül a vészből
 Kis falusi háznak honi csendjibe,
 Hol szerető hitves ápoló öléből
 Gyermek ajakáról ima cseng ide.
 Míg a kicsi buzgón érte imádkozik:
 Apja kardján szerte kis asztal körül
 Maga tajtékozva nyargal a nagyobbik . . .
 Az előörs könnyez . . . lelke úgy örül.
 Majd a viszontlátást látja képzeletbe,
 Mennyből ellopdandó percek édenét;
 Míg e gondolatban kéjeleg a lelke:
 Boldogan lecsukja könnyező szemét . . .

Igy áll . . . s felkorbácsolt elemi veszélyben
 Észre nem vevé a lassu lépteket,
 Egy ellencsapatnak közelgő nesztét sem,
 Észre sem vevé, hogy meglepetve lett.
 Amíg gondolatja messze járt kalandra,
 S kis családi körbe megpihenni tért:
 Hátulról hirtelen lopva ütnek rajta
 S birokra kelnek a töltött fegyverért.

»Csöndesen! Letérdelj! Esküdjél az Égre,
 — Szólal meg az ellen — nem lész áruló!
 És sok fegyver csöve irányul szívére

Mindből ígérezik gyors halálgolyó.
 «Hogyha megtöröd az esküt; légy kárhozott!»
 Suttogja a vezér csöndben. — »Az legyenek!
 »Van-e nőd, gyermeked? Szálljon átkod rájok!»
 »Szálljon átkom rájok!» — szól és megremeget.

»Legyenek koldusok, földönfutó rongyok!
 Haljanak nyomorun, vesse ki a föld is!»
 »Ugy éljenek! mindent teutánad mondok:
 Haljanak nyomorun, vesse ki a föld is!»

»Isten téged úgy segéljen! « — »Igen, mindörökké!»
 »Megtartom az esküt . . .! « — »Vezess vezéredhez!»
 Fogd e teli erszényt, sok arany van benne,
 Ha eláruusz, annyi dőfés szur még ma szivedhez!!»

Bus, fekete éjben lopva lép az ellen,
 Ordító viharban nesztelen a had,
 Mintha jönne-menne titkos éji szellem,
 Aruló nyomában nesztelen halad.
 Egész tábor alszik, egy lélek sincs ébren,
 Fáradtság manója nyugozta le mind . . .
 Egyetlen kiáltás . . . ám az örs szívében
 Száz hegyes tör dőfne tulvilági kint . . .

Alkalmi vétel szőnyegekben!

Divattermem megnagyobbítása végett szőnyegosztályom felosztatom futó, ebédülő és szalon szőnyegeket, valamint Linoleum-, függönyök-, ágy-, asztalterítők, utazó takarók és ló-

Az összes futó, ebédülő és szalon szőnyegeket, pokrócokat eredeti gyári árban kiárusítom. Ezen rendkívüli alkalom csak dec. 24-ig tart.

A szokásos karácsonyi OCCASIO a többi cikkeken megkezdődött.

Czillér Imre áruháza.

mű volt, de a törpe epigonok kezében veszedelembé került. Szerencse, hogy éppen Andrassy fiának lelkes és hathatós közreműködésével — sikerült megmenteni azt s vele ősi alkotmányunkat.

Ebből a szempontból éppen alkalmas időbe esik Andrassy szobrának leleplezése. Olyan kormányunk van, mely az alkotmány védelmében nőtt nagyra. Hiszszük, hogy megtartani és erősíteni fogja azt, amit erős nagy küzdelem után vi-volt ki a nemzet számára

Az a hatalmas szobor ne a halottnak legyen hideg emléke, hanem az élő alkotásnak lelkesítő, a magyar dicsőséget és zsenialitást hirdető koronája. *

Justh Gyula panasz. Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma a Ház folyósóján Justh Gyula képviselőházi elnök panaszokozott Darányinak: Nem bírok már a képviselőkkel. A saját pártbeliek is renitenskednek. Igazán ösztönözve érzem magamat, hogy lemondjak. Majd Bethlen Bálinttal, Kolozsmegye főispánjával beszélt az elnökösködés nehézségeiről: Még Kossuthot is figyelmeztetnem kell, nem bírom tovább. Bethlen vigasztalta és hívta Kolozsba aispánnak.

Dehogy megyek — válaszolt Justh — ott sem volna békeségem, onnan is kiturnának.

A horvát bán Budapesten Pejacevics Tivadar gróf horvát bán Budapestre érkezett s ma délelőtt a képviselőházban meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt. A bán holnap résztvesz az Andrassy-szobor leleplező ünnepén.

A magyar delegáció ülése. A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hadügyi albizottsága e hónap 3-án hétfőn délután négy órakor a képviselőház miniszterelnöki fogadótermében ülést tart.

A kuriai bíraskodás és a választó-reform. A választási bíraskodásról szóló tör-

Hallgat és vezet . . . és szemé előtt játszik
Apjukról mesélő két kis gyermeke.
Hallgat és vezet . . . és látja mint bujdosik
Koldulva nyomorun vélok özvegye . . .
Egyiket vezeti . . . a másik a hátán . . .
Alamizsnát adni senki sem siet;
Megesörren az erszény . . . vigyorog a sátán . . .
Meggolvassa . . . »ez mind az övék lehet!«

Immár itt is vannak tábora szívében
Vezér sátoránál észrevétlenül . . .
Még egy szer végigfut zavaros fejében
Családja . . . az arany . . . »a becsstelentül!«

»Ébredjete!« ordit . . . odaforrt torkára . . .
Széthányt aranyára összerogyik halva.
Felszökkenő vére sötét pirulása
Vitte bajtársait könnyű diadalra.
Talpra állt a tábor, mentve lett az utja,
Elveszett az ellen, a vezér megélt . . .

Megreszkető kezű, sánta koldus tudja,
Ő mondta el nekem ezt a bus regét.

vénytervezet közzététele alkalmából különösen a szocialista párt lapjai hevesen megtámadták a kormányt s azzal vádolják, hogy a törvénytervezet közzététele a választói jog reformjának elhalasztását jelenti. Polónyi Géza igazságügyminiszter ma délelőtt a tervezet tárgyalására összehívott szaktanácskozmány munkájának befejezése alkalmával válaszolt e vádakra. A miniszter megállapította, hogy a javaslat semmiképpen sem jelenti a választási jog reformjának elodázását. A kuriai bíraskodásról szóló 1899. évi XV. törvénycikk 1909. szeptember 10-én kétségtelenül lejár. Ha az új választási törvény ez időpont előtt lép is életbe, akkor is föltétlenül szükséges, hogy a kuriai bíraskodásról szóló jelenlegi törvénynek kiáltó hibái kiküszöböltesse. Annál inkább szükséges ez, mert a választási reform keresztülvitele után a mostani átmeneti kormány csupán a választások elrendelésére és foganatosítására van hivatva. Továbbá új törvények alkotásához már nem foghat, mert ez már az új parlamentnek lesz feladata. Ama eshetőséggel szemben pedig, hogy ha a választási reform esetleg a kormány szándékain kívül álló események folytán az említett időpontig nem lenne megvalósítható, a novellaris törvények oly célból való meghozatala, hogy a független bíróság ítélkezése a képviselőválasztások kérdésében legalább tizenkét évre biztosítva legyen, egyenesen szembeszökő politikai érdek és lényeges alkotmánybiztosíték. Az az aggodalom, hogy a javaslat az általános szavazati jog alapján tervezett reformot bármi tekintetben késleltetné és befolyásolhatná, már azért is alaptalan, mert a javaslat a cselekvő választóképesség tekintetében anyagi intézkedéseket egyáltalában nem tartalmaz.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 1.

Elnök: Justh Gyula.

Elnöki előterjesztések után Markó Aladár az igazságügyi bizottság előadója tesz jelentést a Háznak, utánna felolvassák az interpellációs könyvet.

Következik

a kereskedelemügyi tárca

költségvetésének tárgyalása.

Elnök: Mielőtt a részletes tárgyalásba bocsátkoznánk, Hentaller Lajost a múlt ülés folyamán tett imparlamentáris kifejezésért rendreutasítom.

Idősb Madarász József: Kéri a Házat és az elnököt, hogy ne térjünk arra vissza, ami tegnap történt. Tarrsuk meg a régi jó magyar szokást. (Helyeslés.)

Elnök: En a házszabályokhoz alkalmazkodom.

Bánffy Dezső: Kéri, hogy ő is hozzászólhasson e kérdéshez és megjegyzi, hogy ő szintén volt elnök s helyesli Justh eljárását. Bocsánatot kér, hogy közbeszól.

Idősb Madarász József: Szabad volt!

Elnök: Madarászt rendreutasítja.

Idősb Madarász József: Köszönettel veszem tudomásul.

Elnök: Ne tessék az elnökkel vitakozni.

Bánffy beszéde.

Bánffy Dezső: A tételt elfogadja. Bizalmat kelt benne az az irat, melyet a kereskedelmi miniszter az osztrák kormányval a katonai szállításokra nézve létrejött megállapodásként felolvasott. Bizalommal van kereskedelmi programja iránt, mert látja, hogy a gazdasági önállóságot tűzte ki célul. Ha bár nem tartozik a kormány feltétlen támogatói közé, szívesen támogatja a kereskedelmi miniszter működését. A gazdasági közösség hátrányait még sajnos 1917-ig viselnünk kell. Mindegy az, akár szerződéses, akár övetséges viszonyban.

Legcélszerűbbnek tartaná a jelenlegi állapot fentartását, hogy 1917-ben akadálytalanul térhessünk át a gazdasági önállóságra. Ha ez be nem következne, hiába minden iparfejlesztés. Ha most nem készülünk elő, ő, mint aki ismeri a kiegyezési tárgyalások folyamatát, mondja hogy nem érhetjük el a gazdasági önállóságot. Most kell előkészülnünk, nehogy Kényszerhelyzetbe jussunk. A gazdasági önállósághoz feltétlen jogunk van. Politikai és földrajzi alakulásunk feltétlen szükségesnek mutatják, hogy a Duna mentén egy nagy állam álljon fenn.

Ez az európai egyensúly érdekében is szükséges. Fenn kell állnia Ausztria és Magyarország viszonyának az 1867. XII. t.-c. értelmében. De e törvény jogot ad nekünk a gazdasági önállóságra. A magyar állam a gazdasági önállóság jogi állapotában van 1907-ig kényszerhelyzetben vagyunk már, de Kossuth szerint is Magyarország közvéleménye a gazdasági önállóság mellett van. A földmivelés fejlesztése is szükséges e célból az iparfejlesztés mellett. A miniszterelnök olyasmit mondott, mintha a közvetítő kereskedelem iránt ellenszenvvel volna.

Bánffy: A közvetítő kereskedelem fejlesztését hangoztatja gazdasági önállóságunk érdekében. Pénzügyi önállóságunk is szükséges. Nem igaz, hogy az hátrányt adhatna, sőt gazdasági önállóságunk létrehozása feltétlenül szükséges. (Ugy van.)

Mi már most gyakorlatilag a bankszabadságot 1917-ig kénytelenek vagyunk tűrni, de tovább nem. Sőt addig sem. A szabadság 1910-ig tart, tovább az meg nem hosszabbítható, (Ugy van.) Ez gazdasági önállóságunk Achilles-sarka. Szerinte két bank fenállása még a közösségben sem ütközik nehézségbe. Sőt előnyére van ezek gazdasági érdekeinek. A bankszabadság nem politikai, de gazdasági kérdés. Kéri a függetlenségi pártot, ne tegye félre régi programját az önálló jegybank tekintetében. Pénzügyi önállóságunk biztosítéka jövő gazdasági önállóságunknak. (Helyeslés.)

Ujonnan nyílt üzletemben,

a mely fővárosi mintára van berendezve, raktáron tartom a legizlésebb kalapokat, fehérneműeket, nyakkendőket és mindennemű uridivat cikkeket. — Férfi fehérneműeket és angol női ingblousokat mérték után készítek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Lukács Aladár

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.

Az Orsolya-apácák új bérpalotájában.

Wekerle a közvetítő kereskedelemről.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A közvetítő kereskedelem ellen beszélt. Ő a drágulás megakadályozásáról beszélt. Neki nem kell a kereskedelem hasznát bizonyítani. A kereskedelemnek meg van a jelentősége, de meg lehet az a hatás is, hogy az áruknak a termelőktől a fogyasztóhoz jutását megnehezíti. Az ilyen kereskedelem korlátok közé szorítandó. Ő már régen dolgozik a közgazdaság terén, igaz érdekeit mindig előmozdította. Önálló vámterületre és bankra tett megjegyzéseivel nem foglalkozik. A kormány küzd, hogy a gazdasági önállóságot rázkódtatás nélkül elérje. A kormány nem feledkezhetik meg a bizottság kérdéséről. Bánffy, midőn gazdasági felfogását megváltoztatta, szakértőkre hivatkozott. Engedje meg, hogy akkor foglalkozzon vele részletesebben, ha már maga is szakértő lesz. (Derűtség, éljenzés.)

Giesswein a sztrájkokról.

Giesswein Sándor: A sztrájkokról beszél. Nem lelkesedik érte, mert a mai törekvés, hogy a harcot kerüljük. Ez a műveltség fejlődésével jár. Némelyek állandó metiernek tartják a sztrájkrendezést. A sztrájk nem egészen fejlődött gazdasági viszonyok következménye. A sztrájk törvényről reméli, hogy nem lesz kivételes törvény. Ha a közszükségleteket kivesszük, kivételes védelmet is kell az azzal foglalkozóknak nyújtani, mert ha ezektől elveszünk a sztrájkjogot, milyen védelmük marad? A munkások szervezkedése már régi intézmény. Csak az a baj, hogy rendezetlenek a szakszervezetek. Ezeket kellene rendbehozni. (Helyeslés.) Szól a munkásalakásokról, a munkaidő helytelen beosztásáról. A kisipart támogatni kell. Egyes iparágak tényleg nem állhatnak fel a gyáripar mellett, de némelyek létezésükkel bírják. Ezeket termelő-szövetkezetek létesítése útján kellene erősíteni. Elfogadja a tételt. (Éljenzés.) Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után.

László Pál beszélt a munkaviszonyokról. A sztrájk törvény meghozását kívánja. Nem tartja szükségesnek, sőt nagy hibának tartaná, ha a munkaadók ellen intézkedés történnék.

Leitner Adolf azt óhajtja, hogy a 48 egyesüljön a 67-tel és a két politikai elv hívei gazdasági alapon egyesülve az önálló vámterület megvalósítására törekedjenek. A sztrájk törvényt ő is ellenzi, de nem helyesli a »demokraták« szempontjából azt a hangot, a melyet Mezőfi a minap használt. (Helyeslés.) Az élelmiszerek drágasága s folytonos drágulás ellen intézkedést kér. Nagy baja közéletünknek, hogy mindenki többnek akar látszani, mint amilyen.

Mikor egyszer Blaháné a bíróság elé került tanúnak, a bíró udvariasan kérdezte: művésznő? Mire Blaháné, aki művészete dicsőségének zenitjén állott, akkor szerényen ezt felelte: »Annak szoktak mondani.« Ma a szobrász és festőnövendékek is művésznőver-

déseknak mondják magukat. Kossuth iránt való bizalomból a költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

As elnök a vitát bezárja s indítványára a Ház elbatározza, hogy a tárgyalást hétfőn folytatja. Bejelenti, hogy az Andrássy-szobor ünnepre holnap délelőtt a Házból indulnak el a képviselők.

Ezután rátért a Ház az interpellációkra

A totalizátor.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter felelt most Kmettynek a totalizátor dolgában tett interpellációjára. A lótenyésztést figyelembe kell venni s ebből a szempontból nem lehet a lóverseny intézményből »tabula rasa«-t csinálni. Mégis a szükséges intézkedéseket megteszi a versenyfogadások ellen. Első sorban a totalizátor tiszta jövedelméből százezer koronát népies köntenyésztésre fordít. A harminckrajcáros helyen a totalizátort eltöri. Tikettet kiskorú egyéneknek, tanulóknak s serdülő ifjúságnak kiadni többé nem szabad. A bukmakerek többé nyilvános hivatalos irodát nem tarthatnak. A bukmakerek kizárólag hitelfogadásokat köthetnek. Az ellenőrzést szigorúan teljesíti. Majd a belügyminiszter nevében azt feleli, hogy a szerencsejátékok a törvény megtorolja, de az igazságügyminiszter hajlandó a kihágási törvényt szigorítani, a hivatasos kártyásokat pedig ki fogja toloncoltatni. (Helyeslés.)

Még mindig a paktum.

Polonyi igazságügyminiszter: Mielőtt Vlád Aurélnak a paktum dolgában elmondott interpellációjára megfelelt volna, Kmetty Károlynak felelt a tőzsdetörvény revíziója ügyében. Azt mondta a miniszter, hogy a tőzsdetörvényt a perrendtartással egy időben fogják reformálni. A paktum dolgában ezt a kijelentést tette az igazságügyminiszter: A kormány soha sem kötött paktumot a királlyal. Soha, mert alkotmányos formában nem is tehetne volna. A koalíció vezéreit elfogta áprilisban a hazafias aggodalom az alkotmányválság miatt és a kibontakozást keresték.

Vajda Sándor: Kristóffy és Polonyi!

Polonyi Géza: Ugy látszik Kristóffy keresztapjuk az uraknak! Andrássy és Kossuth, a mikor a kormányalakítást megelőzően Bécsbe mentek még nem voltak kormányférfiak, sőt fogalmuk sem volt arról, hogy miniszteri tarcát fognak vállalni. En beszéltem rá őket. Paktumról tehát beszélni sem lehet.

A Ház tudomásul vette Polonyi válaszá.

Egy kis incidens.

A miniszter beszéde után nagy zavar támadt, mely csaknem verekedéssé fajult. Maniu Gyula oláh képviselő fölállt és beszélni akart. Az elnök megkérdezte, hogy milyen címen akar szólari. Maniu csak többszöri kérdésére mondta meg, hogy személyes megtámadtatás címén. Az elnök fölvilágosította, hogy Polonyi

nem nevezte őt meg, ezen a címen tehát nem szólhat. A néppárti képviselők kiabálni kezdtek Maniura: Üljön le! Hazaáruló bitang! Szemtelen! Többen odarohantak feléje, mire azonban tettelegességre került volna a sor, Maniu leült. Az elnök erre nyomban berekesztette az ülést.

Hogy vetik ki a csatornázás költségét.

— A szegény embert az ág is huzza. —

Nagyvárad városa egy, már rég vajudó kérdés megoldása előtt áll. A csatornázást s ezzel kapcsolatosan a Pece és Páris patakok rendezését, ha a törvényhatóság is úgy akarja, a közel jövőben keresztülvizsik.

Néhány nappal ezelőtt a polgármester értekezletre hívta össze a törvényhatósági bizottsági tagok egy részét s ez alkalommal a csatornázási szabályrendelet-tervezetben oly irányu megoldást véleményeztek a csatornázás finansziális részének keresztülvitelének, a mely nem egyeztethető össze az igazsággal s érzékenyen sújtja éppen a város központjától távol eső szegényebb lakosságot.

Elismerjük a csatornázás nagy közegészségügyi hasznát, fontosságát; szükségesnek tartjuk, hogy Nagyvárad város egész lakott területét ellássák ezzel a modern hygienikus intézménnyel, de annak keresztülvitelénél vigyázni kell arra, hogy a kérdés megoldása, habár csak néhány évre is, a polgárok egy részének igazságtalan megterhelésével ne járjon s abból a szerencsésebb viszonyok között levőknek legyen előnyük.

Az általános csatornázás teljes kiépítését ugyanis a megkezdéstől számított öt év alatt szándékoznak kiépíteni, oly részletekben, hogy először a város belsőbb nagyobb utcáit, s azután fokozatosan a kisebb utcákat s végül az ötödik évben a szélsőbb periferián levő s a szegényebb nép által lakott utcákat csatornázzák.

A kettős rendszerű csatornánál a fekáliák levezetésére szolgáló csatornák költségeit a háztulajdonosok viselik, természetesen csak azok, ahol már ki vannak építve a csatornák s ezáltal az illető háztulajdonosoknak alkalmuk és módjuk van, hogy a csatorna bekapcsolása által némi kiadásoktól megszabaduljanak.

Egészen másként áll azonban a csapadékvíz levezetésére szolgáló csatornák kiépítésénél. Ezeknek a költségeit közköltő alakjában tervezik beszélni és pedig akként, hogy az építési költségek arányában már az építés első évében az összes közköltőt fizetőkre rójják ki.

Ebből aztán elő áll az az igazságtalanság, hogy amíg az első években ezen csatornák hasznát csak a főbb utcák élvezik, az építési költségeit azoknak a szegény lakosoknak is kell fizetni, akik majd csak évek múlva jutnak csatornához. Tehát éppen a külvárosok szegény lakossága fizeti az elég magas csatorna-adót négy, esetleg öt évig, amíg rájuk is kerül a sor.

A dolog természetéből folyik, hogy a

PFAFF KÁLMÁN

ajánl m gbizható minőségű kalap különlegességeket izléses új formákban

Szigorúan szabott árak mellett.

csatornázást nem kezdhetik a külvárosokban, mert főgyűjtő medence rendszerre épül a csatornázás, azonban a financirozás tekintetében kellene más, igazságosabb megoldási módról gondoskodni, már csak azért is, hogy ne nyerjen jogos tápot és beigazolást, hogy minden közintézmény létesítésénél a legszegényebb lakosság van sújtva.

Mert nem áll meg az a hangoztatott érv, hogy a nagy jövedelmű ingóság úgy is többet fizet, mint a csekélyebb értékű ingatlan birtokosa. Ezer forint jövedelemből könnyebb száz forint terhet viselni, mint százból tizet.

UJDONSÁGOK.

Mária kongregáció a főgimnáziumban.

A katolikus közéletnek egy kedves szép virága fog kinyílni a Széplőtelen fogantatás magasztos ünnepén, a főgimnáziumi Mária-kongregáció.

Valamikor annyira virágozott ez a rendkívül áldásos intézmény Magyarországon, hogy nem volt valamire való gimnázium, vagy konviktus, amelyen Mária-kongregáció ne lett volna. Nagy Rákóczi Ferencnek az éde; apja irta meg a kongregánisták imakönyvét az Officium Rákócianumot. Kár, hogy József császár idejében a jezsuitákkal együtt a kongregációk és kivonultak a Regnum Marianumból. Kár, mert a nemzet virága vallotta kárát, ritkább lett a lilium ifjúságának kertjében.

Korunkban annyi veszedelem fenyegeti az ifjúság hitét és erkölcsét, hogy az ifjúság gondos nevelői ismét telkarolták és életbe léptették a kongregációkat.

Szombaton, az Immaculata ünnepén fog megalakulni a premontrai rend hirneves váradi főgimnáziumában, hol — az igazgató lelkes támogatása mellett — Szilágyi Dózsa buzgólkodása keltette életre. Olyan fontos hivatása van ennek a kongregációnak, hogy óhajtandó lenne, ha a kiváltságos rendnek most városunkban időző főpapja adná első áldását a kongregációra.

A megalakulás a következő ünnepség keretében megy végbe:

Délelőtt 9 órakor a premontrai templomában ünnepélyes szent mise, mely alatt az ifjúság énekel. Utána ünnepélyes tagfelvétel a Mária-Egyesületbe, melyet szent beszéd előz meg.

Utána délelőtt 11 órakor ünnepélyes műsorral:

1. Pápai himnusz. Éneklé az ifjúság.
2. Megnyitó beszéd. Tartja: *Novotny S.* Alfonz, prém. r. főgimn. igazgató.
3. A fehér köntös legendája. Erre az alkalomra irta: *Krüger* Aladár, ügyvéd. Szavaja: *Bóc* Aurél, IV. o. t.
4. *Omni die dic Mariae.* Éneklé a fő-gimn. vegyes kara *Szmetka* L. Ödön prém. r. tanár vezetésével.
5. Ünnepi beszéd. Tartja: *Szilágyi* Dózsa, prém. r. tanár.
6. A celli búcsu, melodráma. Irtá: *Endrődy* Sándor, zenéjét szerzette: *Kutass* Jenő. Szavaja: *Mártonffy* Ernő, VIII. o. t., zongorán kíséri: *Pajor* Kálmán, VI. o. t., harmoniumon:

Follmann Géza, VII. o. t., hegedűn: *Böhm* Ferenc, VI. o. t., a betétet éneklé a főgimnázium vegyes kara.

7. A magyarok és a Mária-Egyesület. Előadja: *Staniszlavszky* Ervin VII. o. t.

8. Nagyasszonyunk, hazánk reménye, Éneklé az ifjúság.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Advent—Roraté.** Ma kezdődik a r. kath. egyházban az egyházi év, Advent első vasárnapjával. Az Advent négy hétig tart, jelképezéseül azon négyezer évek, ameddig várták az ószövetség népei a Megváltó eljövését. A templomokban naponként hajnali misét mutatnak be s felhangzik a komor boltívek alatt az ének: Harmatozzatok egék... Meghatóan ecseteli e magasztos dallal, fohász-szerű melodiák az epedő sóhajt, égő vágyat, mely ósatyáink kebléből szállt fel a várva-várt Megváltó után. A hajnali miséket másként Roraténak is nevezik, mert Rorate coeli... szavakkal kezdik. Ma és minden vasárnap reggel 6 órakor az Orsolyazárda templomában holnap, hétfőtől kezdve a hét köznapjain pedig szintén reggel 6 órakor a plébánia templomokban tartják meg a Roratét.

* **A városháza állapota.** A mi diszes városházánk, melyre oly büszkék vagyunk, még alig pár éves és már is veszélyben van. A főmérnök a Körözspartját okolja és ennek elkészítése által véli a veszélytől megmenteni a turulos palotát. A főmérnök e jelentését mikor megtette, általános ellenszennvel fogadtatott, pedig az nem minden alapránküli volt. A városháza jobb szárnya meg van repedezve. Még most 3—4 milli és félcentiméteres repedések vannak a falakon, azonban néhány év, vagy a tavaszi hóolvadás bekövetkezése előre nem látható katasztrófát idézhet elő. A falakon látható repedések egyesek véleménye szerint a vakolat repedései, mások véleménye szerint pedig a torony huzza az épület szárnyát és az repedeztette meg az épületet. Akár mint is áll a dolog, mindkét esetben szükséges az alapos vizsgálat megtartása. Mert például a második emeleten a repedések folyton szaporodnak és szélességük is növekszik. A főmérnök erre vonatkozólag nem tehetett semmiféle nyilatkozatot, mivel jelenleg nincs ideháza, de a város közönségének érdeke és városi hivatalnokok biztonsága megköveteltetik, hogy hazajövele után első teendője legyen az ügyet megvizsgálni. Ha csak egyszerű vakolat repedések is azok, még abban az esetben is szükséges a kellő intézkedések megtétele, mert ha nagyobb tömegben fog leválni a vakolat az alatta lévőnek testi épségében tehet kárt, melyért a város lesz felelős. A Körözspartjának felépítése ezek szerint elkerülhetetlen, ha csak nem akar a város a most még kisbb kiadásokkal egy nagyobb összeget kockáztatni.

* **Vörösmarti emlékezete.** A premontrai főgimnázium »Eötvös« önképzőkörre Vörösmarty Mihály születésének évfordulóján, december 1-én, disztlést tartott a következő műsorral: 1) Elnöki megnyitó, tartotta Bauer Oszkár VIII. o. t., 2) A vén cigány: Vörösmartytól, szavolta Grosz Andor VIII. o. t., 3) Emlékbeszéd, irta és felolvasta Radó Antal VIII. o. t., 4) Élő szobor, Vörösmartytól, szavolta Rosenfeld János VI. o. t.

* **Előkelő esküvő.** Két előkelő nagyváradi család örömmünnepe keltett általános érdeklődést tegnap. Dr. *Medvigy* Gábor ügyvéd, *Medvigy* Mihály kir. ítélőtáblai tanácselnök fia vezette oltárhoz bájos aráját *Hlatky* Margitot, *Hlatky* Endre ügyvédi kamarai elnök kedves leányát. A diszes esküvő délután fél 4 órakor ment végbe az olasz-i plébánia templomban. Az esketést *Sséchényi* Jenő apát-kanonok végezte s mielőtt az Ég áldását adta volna a kedves ifju párra, szép beszédben fejtette ki a házasság szentségének magasztos voltát, isteni rendeltetését. A tágas templom megtelt disztíngvált közönséggel s különösen előkelő hölgyek voltak nagy számban jelen. Násznagyok voltak: *Nizsalovszky* Endre és dr. *Orley* Béla. Koszorus párok: *Orley* Giza — *Medvigy* Pista, *Bócz* Ella — *Medvigy* Miska, *Schveiger* Ilonka — *Pallay* Béla, *Mencsik* Piroska — *Hlatky* István, *Hlatky* Duci — *Medvigy* Ferenc, *Bulyovszky* Erzsé — *Hlatky* Bandi. Az előkelő nászvendégek között voltak, az örömszülőkn kívül, *Illés* István, *Baranyi* Tibor, *Orley* Dénes, *Ferenczy* Akos, *Bócz* Géza, *Orley* Béla, *Pallay* Lajos, *Vezekényi* Alfréd, dr. *Schveiger* Ede, *Mencsik* Kálmán, *Mesko* Boldizsár, *Pallay* Lajosné, *Schveiger* Edéné, *Bócz* Gézané, *Bágya* Odönné, *Nizsalovszky* Endréné, *Schveiger* Bertalanné, özv. *Orley* Kálmánné, *Mesko* Boldizsárné. A diszes nászvendégség hosszú kocsisorral vonult a templomba. — A menyasszony szülei házában az esküvő után gazdag nászslakoma volt, amelyen pohárköszöntőkben ünnepelték az örömszülőket és az ifju újpárt elhalmozták jókívánataikkal.

Hétlőn délután tartotta esküvőjét Nagy Sándor csokalyi földbirtokos a hajdunánási ev. ref. templomban *Balog* Gábor hajdunánási gépésmérnök bájos leányával *Mariskával* Nyoszolyó asszonyok: *Lőrinczy* Rezsőné és *Molnár* Béláné, násznagyok: *Gulácsi* Sándor csokalyi földbirtokos és *Lőrinczy* Rezső várm. tisztviselő voltak. Koszorus lányok és vőfélyek pedig *Kovács* Katinka — *Nagy* Kálmán, *Csontos* Margit — *Sallay* Lajos, *Csontos* Agica — dr. *Gulácsi* Sándor. A gazdag nászslakoma Csokalyon is folytatódott, amely majdnem egy hétig tartott.

* **Villamos főzőkészülékek.** Ez uton hozzuk a tisztelt fogyasztó közönség értésére, hogy a villamos mű, a villamos főző és fűtő készülékek számára az áramot ipari áron szolgáltatja, a külön árammértő felállítása fejében a villamos mű 2 koronát számít fel és évenként legalább 14 korona áru áram biztosítása megkívánatik. A villamos főző és melegítő készülékek gyártása ma már oly fokot ért el, hogy a villamos mű teljesen megbízható készülékeket bocsáthat a t. fogyasztó közönség rendelkezésére. E készülékek működéséről és egyszerű kezeléséről vétel kötelezettsége nélkül bárki a villamtelepen személyesen meggyőződhetik. — Nagyvárad város villamos műve.

* **Megyei orvosi kézi könyvtár.** Dr. *Móricz* Ernő megyei főorvos a megye levéltárában kutatva az orvosi könyvek után, arra a meggyőződésre jutott, hogy a levéltárban mindössze 67 könyv van, mely az orvosi körre vonatkozik. A 67 könyvből 30 darab olyan, amely még most is használható, a többi pedig mind elavult ócskaság, melynek méltó helye a régiségek tára, a levéltár. A főorvos kéri a vármegyét, hogy a könyveket adják át a fő-

Eigner Ede és Társa

különlegességek áruháza

== Nagyvárad, Bémer-tér. ==

Kobrak cipők

egyedüli raktára!

Nagy választék női- férfi- és gyermek cipőkben a legelegánsabb és legjobb kivitelben.

Szolid kiszolgálás!

1752. Szabottárak!

Vidéki és helybeli telefon 695

orvosi irodának és a még hiányzó, de igen fontos és szükséges orvosi könyveket szerezzék be. A jövőre vonatkozólag pedig kéri a vármegyét, hogy évi 100 koronát bocsássonak e célból a főorvos rendelkezésére.

* **Kitüntetés.** Károly román király *Vul. kán* Józsefnek, mint a bukaresti akadémia tagjának, irodalmi érdemei elismerésül a jubileumi érdemkeresztet adományozta.

* **Uj iskola a Külvároson.** Az iskolaszék csütörtöki gyűlésében megalakította a külvárosi iskolacsoportot, amelynek öt osztálya ideiglenesen, míg az új iskolát felépítik bérházakban van elhelyezve. Az új csoport vezetésével Rimler Károly iskolaszéki elnök, Bodnár János közs. tanítót, a Népművelési Közlöny szerkesztőjét bízza meg. Az új igazgatónak, aki lapunknak is munkatársa előnyösen ismert neve van a tanügyi irodalomban.

* **Szélhámos színész.** A bajai polgármester most köriratot intézett minden vármegye és város törvényhatóságához egy színész szélhámosságának megtekintése végett. Ugyanis egy ottani illetőségű színész Schmidt Antal, aki megsüketült, bekóborogja az országot és a hatóságoktól pillanatnyi segínyt kér. Ezt valószínűleg üzletszerűleg folytatja a színész, holott erre nincs rá szoruló, mert a város a szegények házában életfogytiglan gondoskodott volna róla. A polgármester kéri a törvényhatóságokat, hogy a szélhámos színésztől a pillanatnyi segínyt tagadják meg.

* **Karácsonyi női-kézimunka kiállítás.** Még emlékeztünkben van az a díszes női-kézimunka kollekczió, amely az őszi nagyváradai mezőgazdasági kiállítás egyik legvonzóbb, legremekesebb csoportja volt s teljesen igazolta azon nagy érdeklődést, amelylyel a látogatók r széről találkozott. Ez a kézimunkacsoport az özv. *Szedlarikéné* Dudinszky Anna nőipariskolájának kiállítása volt. Most ismét alkalma van a nagyközönségnek, különösen a női kézimunkát kedvelő előkelő hölgyeknek, hogy gyönyörködjenek a szebbnél-szebb női kézimunkákban, az intézet működésének eredményében, amelyet ez a sokak által ugyan kicsinyelt, de fényes működésével fényes sikert elért női iskola mindjobban igazolt. Az iskola karácsonyi vásárral egybekötött női kézimunkavására megnyílt az Apolló épületben s az érdeklődők által megtekinthető. Óriási mennyiségben vannak felhalmozva a kiállításra a szebbnél-szebb kézimunkák, mindannyin az izlés, leleményesség látszik. A karácsonyi ajándéknak alkalmas legegyszerűbb hasznos dolgok mellett a legdrágább remekművek várják a szép iránt érzékkel bíró látogatót és vásárlót. A közönségnek az iskolát működés közben is bemutatja az igazgató.

* **Rákóczi alapítvány.** Érmihályfalván II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak hazahozatalakor a község képviselő testülete közgyűlést tartott, melyen Lovass Sándor az ünnepély emlékére 2000 koronás alapítványt tett. Az alapítvány oly célból lett téve, hogy az mind addig kamatoztassék, míg a tőkésített kamatok egy oly összeget nem tesznek ki, melyből Érmihályfalván egy polgári vagy ehhez hasonló iskola létesítését lehet eszközölni. A 2000 korona tőkét azonban az iskola felállításakor sem szabad felhasználni, hanem tovább is kell kamatoztatni. Az alapítvány igen szép tervezettel van összefüggésben, azonban, hogy mikor fog kellő összeggé kamatozni? azt még kiszámítani is bajos.

* **A Mensa Academica.** A jogász ifjuság most már közösen fáradozik a Mensa Academica megalapításán. Hogy az igen fontos és humánus intézményt megalapíthassák természetesen megfelelő anyagi támogatásra is van szükségük. — Tegnap kérelemmel fordult a Mensa Academica intéző bizottsága az alispánhoz, hogy a vármegye részesítse őket anyagi támogatásban, még pedig vagy az alapításhoz járuljon hozzá, vagy állandó évi segélyben részesítse azt.

* **Vidor Pál temetése.** Vidor Pál holttestét ma délelőtt tették koporsóba. Ma délelőtt a színháznál újra megjelent az igazgató özvegye és kérte hogy férjét ne hétfőn, hanem vasárnap temessék el. A kérelmet teljesítették. Vidor Pált holnap d. u. 3 órakor temetik a Népszínháztól. A bucsubeszédet a Színháznál Rákosi Jenő, a temetőben pedig Fodor Oszkár és Szirmai Imre mondják. A népszínházi bizottság különben ma ülést tartott és 10,000 korona segélyt szavazott meg a színház tagjainak. Fedák Sári kijelentette, hogy most már végleg visszavonul a színpadtól és Magyarországból is kiköltözik.

* **Villamvasuti bérletjegy iparosoknak.** Az előjáróság nevében kérvényt intéztem a villamvasut igazgatóságához kérve, hogy az iparos polgároknak mérsékelt áru közlekedési bérlet jegyeket bocsássonak rendelkezésre. Az igazgatóság megkeresésünket úgy intézte el, hogy a kedvezményt bizonyos számú jegy kiváltásából tette függővé. Ennek fogva felszólítottam iparos társaimat, hogy akik a bérletjegyeket igénybe óhajtják venni, sziveskedjenek előjegyzés végett a testület hivatalába lehető rövid időn belül jelentkezni. Nagyvárad, 1906. december 2. Tisztelettel Bertsey György, ipartestületi elnök.

* **Az italmérők adója.** Az idej adókiivetésnél az adózók általában panaszkodtak a pénzügyigazgatósági kiküldött tulszigora miatt. Különösen az italmérők kifogásolták, hogy óriási módon emelték az adójukat s ezek jórésze felebbezással s élt a rájuk kivetett adók magassága miatt. Most kerül sor ezeknek a felebbezéseknek a II-od fokú elbírálására. A kir. pénzügyigazgató átiratban értesítette a polgármestert, hogy az 1906—1908. évi kivétési időszakra megállapított italmérisi illetékek ellen benyújtott felebbezések II. fokú elbírálása céljából az 1899. évi XXV. t.c. 17. § a alapján Nagyvárad város területére alakított felszólamlási bizottság tárgyalásait december 18. és 19-én, a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében (I. em. 16. sz. szoba) fogja megtartani és pedig olyképen, hogy első sorban a korlátlan kimerők, ezt követőleg a korlátolt kimerők és kismértékben elárúsítók felebbezései tárgyalatnak. A felebbezők személyesen jelenhetnek meg a tárgyaláson s érdekeiket szóval is védhetik. A bizottság határozata ellen nyolc nap alatt felszólamlással élhetnek, de ezek csak akkor vétetnek tárgyalás alá, ha a felszólamlási bizottság a felebbezés elbírálásánál a törvény ellenére járt el.

* **Szeméttenger az utcákon.** A város utcáinak tisztántartásáról már sok szó esett a városházán. A Fő-utca tisztántartására gépszept akarnak hozatni s erre bizonyos összeget a költségvetésbe is felvettek. Azonban az év már idestova elmulik, de nem látjuk a nyomát sehol az ígért tisztaságnak, sőt mintha gyűjtenék a szemetet az utcákon arra a nevezetes időre, amikor a város rá gondolja

magát a nagy tisztogatásra. A Fő-utca még csak mutatja, hogy seprű is van a világon, de a többi utcák nagyon is keleti képet mutatnak s ha egyszer ezek szeméjtének felturására is gondol a város, múzeumot állíthat az előkerülő őskori leletekből. Azt mondják az öregek, hogy valamikor járt Nagyváradon egy eleven miniszter, aki megdicsérte Nagyvárad utcájának tisztaságát. Erre is el lehetne mondani, miszerint olyan régen lehetett, hogy talán igaz sem volt. Ha valaki szemetet és piszkot akar látni, töméntelen mennyiségben, tekintse meg a Széchenyi-teret, a fő-utcai Rimanóczy-háztól a Korona-utcaig. Van itt minden, amit csak utcai szemétnak lehet nevezni; rongy, papír, hulladék, nagyobb díszére az ottani középületeknek. De hát ki gondol ilyen csekélységekkel!

* **Agyonverte az apját.** Borzalmas és maga nemében páratlan módon végezte ki tegnap délelőtt édesapját egy suhanc. Szőke Mihály kötegyáni jómódu gazdaember tegnap reggel kiment a tanyára, hol Gábor nevű fia végezte a napi munkáját. Alig ért ki az öreg ember, mikor a fia kiáltotta felé, hogy miért jött ki, miért nem maradt odahaza az édes anyjának segíteni. Ebből veszekedés keletkezett, melynek folytán Szőke Mihály állítólag kést rántott elő és azzal megtámadta fiát. A fiu másfél deciméter nagyságu nádpálca darabbal apja kezéből a kést kiütötte és a védekező emberre rohant. Az elvadult fiu a nádpálca darabot marokra fogva apjának halántékára ütött háromszor. Szőke Mihály az ütések következtében ott a hely színen meghalt. A gyilkos fiu tettének elkövetése után Váradra jött és itt az ügyészségen jelentkezett. Az ügyészségen azonnal kihallgatták az apagyilkost.

* **Acetilénlámpák lebélyegzése.** A 73357. szám alatt kelt belügyminiszteri rendelet 30-ik §-a értelménél fogva 1906-ik év október hó 1-ő napjától számítól három havi időtartam alatt minden hordozható acetilén gázfejlesztő készülékek (ugy mint asztali lámpák, kocsilámpák, kézi lámpák, bicikli lámpák) lebélyegzendők lesznek, mivel ezen határidő leteltével oly acetilén lámpákat, melyek ez ideig lebélyegzést nem nyertek, használatba venni tilos.

A hatósági lebélyegzést a m. kir. kerületi iparfelügyelőség díjtalanul eszközli, az esetben, ha azok a lebélyegzés végett előbb nevezett hivatalba bemutattnak. Saját jól fel fogott érdeke minden ily lámpa tulajdonosnak, hogy az ily lámpákat lebélyegzés végett a nagyvárad m. kir. iparfelügyelőségnek még a határidő lejártá előtt bemutassák, nehogy annak elutasítása esetén a lámpák további használata eltiltassék. A m. kir. kerületi iparfelügyelőség iroda helyisége, hol a lebélyegzés eszközöltetni fog Nagyvárad Lukács György-utca 13. szám alatt van.

* **Elütötte a villamos.** Tegnap délután 4 óra után a 7. sz. sz villamos kocsit előtt át akart menni a Bémer-terén a sineken Jakab András favágó napszámos (lakik Porond Biró-téle házban) aki a vállán kecskelábot vitt. A villamos kocsivezető hiába csengetett, Jakab nem tért ki idejében, úgy, hogy a kocsit össze ütközött vele. Az elesett favágó hátáról a kecskeláb a kocsit alá esett. Jakabot a kocsit maga előtt toltá, azonban szerencsére csak csekély horzsolásokat szenvedett. A rendőrség

Üzlet áthelyezés és megnyitás! Tisztelettel hozom nagyrabecsült vevőim és az uri közönség szives tudomására, hogy jó hírnévnek örvendő **szabó üzletemet**

angol mintára berendezve az Orsolya-szüzek ujonnan épült **Fő-utcai palotájába** helyeztem át. Üzletem áthelyezésével az uri közönség kényelmére kívánok szolgálni, amennyiben eredeti **angol szabász rendszerem**, jó izlésem és elismert szaktudásom által az uri közönség részéről oly nagy mérvű támogatásban részesültem, hogy üzletem kibővítése mulhatatlanul szükségessé vált. Amidőn ezt az uri közönség b. tudomására hozom, bátorkodom b. figyelmébe ajánlani, hogy **valódi angol és skót** szövet különlegességekből a legnagyobb raktárt tartok.

A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve vagyok, Tisztelettel

Iffj. Erdős Albert uriszabó, Nagyvárad.

gen kihallgatott tanuk állítása szerint Jakab saját vigyázatlanságának köszönheti sérülését. Mások állítása szerint pedig a villamos kocsi-vezető volt a hibás, mivel nem fékezett a kellő időben.

* **Elveszett** tegnap este 7—8 óra között a Kishid-, Bémer-tér-, Fő-utca-, Stern-féle házig terjedő utvonalon egy darab brillians függő ezüst foglalatban. A megtaláló vigye fel a rendőrség büntügyi osztályához, hol tulajdonosa illő jutalomban részesíti.

x **A SZENT-LÁSZLÓ nyomdában legujabb divatu és legcsinosabb névjegyek, valamint a legszebb háli és esküvői meghívók, ugyiszintén mindenféle nyomtatványok jutányos árban készíttetnek a legszebb kivitelben.**

x **Uj részvénytársaság Nagyváradon.** A dr Politzer-féle modern berendezésű és magas nivón álló gyógyintézet, mely mindeddig ugy a nagyközönség, mint az orvosi szakkörök általános elismerésével találkozott, intenzivebb működés és telepének megnagyobbítása céljából részvénytársasággá alakult. Az új részvénytársaság csütörtökén a mult hó 29-én tartotta Keller József nyugalmazott őrnagy elnökletével alakuló közgyűlését, a nagyszámu részvényesek élénk érdeklődése mellett. Elnök megápitotta, hogy a részvényjegyzés és a megalakulás törvényes előfeltételei meg vannak s felkérésére dr Radó Ignác ismertette az alap-szabály tervezetet, melyet az alakuló közgyűlés a részletek megvitatása után elfogadott. Az intézet igazgatói lettek: Keller József, dr Radó Ignác, dr Nagy Jenő, Fodor Lajos, Rácz Jakab, Weimann Béla, Rona Armin és Mauthner József. A felügyelő bizottság tzigjává Kiss Károly, Sonnenfeld Adolf, Révész Sámuel, felügyelő bizottsági póttaggá pedig Salamon Benedek választattak meg. A részvénytársasági alapon működő gyógyintézet — mely 120,000 korona alaptőkével indul meg — és a modern orvosi technika berendezéseivel a vidéki városok egyik legnagyobbszerű egészségügyi intézetévé nőtte ki magát, az 1907. évi január hó 1-én kezdi meg működését.

EGYESÜLETEK.

Orvosok gyűlése.

A „Biharmegyei Orvos-gyógyszerész- és természettudományi Egyesület» dec. 1-jén tartotta rendes szakülését, melyen a következő tagok vettek részt: Dr Grósz Menyhért, dr Nemes Aron, dr Konrád Béla, dr Rácz Miksa, dr Fischer Imre, dr Meer Samu, dr Julier Vilmos, (jegyző) dr Révész Vilmos, dr Erdős Adolf, dr Ullmann Jakab dr Móricz Ernő, Biharmegye főorvosa és Winkler Lajos Konrád Márk, kir. tan. elnökölt.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után dr Konrád Márk terjesztette elő jelentését Biharmegye közokóházának 100 éves ünnepélyéről, melyen az orvosgyűlés számos tagja vett részt. A szakülés jegyzőkönyvében iktatta a nevezetes ünnepély emléket.

Dr Fischer Imre az izr. kórház orvosa négy beteget mutatott be és ismertette a rajtuk végzett műtétben alkalmazott sikeres eljárását. A szakülés tagjai érdeklődéssel hallgatták a szerencsés műtétek ismertetését, melynek fonalán, igen tanulságos eszmecsere fejlődött; hozzászóltak: Dr Konrád Béla, dr Rácz Miksa és dr Révész Vilmos.

Ezután dr Révész Vilmos a tetános (merv-kórról emlékezett meg. Kimerítő tanulmányban számolt be azokról a hatásokról, melyeket ez a betegre ugy az embert, mint az állati szervezetben előidéz.

IRODALOM.

A Népmvelési Közlöny. A Népmvelési Közlöny vezető helyén dr Várady Zsigmond elmélkedik a »Művelt nép megelégedett tanítóság«-ról. A két tényező egymásra utaltságát hangoztatja és állást foglal az iskola államosítása mellett, pedig ez nem programja mint Apponyi mondta sem a közoktatási kormány-nak, sem a városi törvényhatóságnak, sem az iskolaszék és gondolom a Népmvelési Közlöny-nek sem és ime mégis a lap élére került. Gárdonyi egyik költeménye után Kovács Lajos gyönyörű szép prózája, költői szépségekben gazdag »Kuruc látogatása« ragadja meg az olvasók figyelmét. Majd Zeta ír pillanatnyi föl-vételeket szines eleven tollal, ötletes csattanók-kal a Magyar Tanítók országos bizottságáról. A »Kronika« után a M. T. O. B.-ról számol be, a lap a szerk. üzenetekkel végződik.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Vasárnap: d. u. Valéni nász. este Szép Ilonka.

Hétfő: Csöppség.

Kedd: Leányka.

Szerda: Cyrano de Bergerac.

Csütörtök: Vig özvegy.

Péntek: Kék szakállu herceg,

Szombat: Kék szakállu herceg.

Vasárnap este: Felhő Klári.

Pesti nők. Lehárnak van jobb darabja is a Pesti nőknél, de ha éppen tegnapi nem tudtak okosabbat kitalálni, hát megjárta az is. A szinlappal kellemesen csalódtunk: Lányi Edith helyett *Károlyi* Leona játszotta a fő női szerepet, természetesen a szokott sikerrel. A tavalyi előadáshoz képest új volt *Hajnal* György, aki a komikum terén egyre jobban halad. Kivüle most is *Palásthy* Pedálja keltett legtöbb derűtséget. Ügyes és csinos volt *Haraszti* Mici szobaleánya s *Dobsa* Margit tánca. A rendezés, kivált a II. felvonás vége, a tavalyi hatást érte el.

A vasárnapi előadások. Vasárnap délután a Valéni nász című hatásos, izgató jelenetekkel megirt dráma kerül színre, este pedig a nemrégiben bemutatott bájos, fehér operettet: a Szép Ilonkát játsszák, a főszerepekben *Károlyi* Leonával, *Haraszthy* Micivel és *Dobsa* Margittal.

TÁVIRATOK.

Schönaich Budapesten.

Budapest, dec. 1. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik: Schönaich közös hadügyminiszter ma Bécsből kíséretével Budapestre utazott.

A főrendiház ülése.

Budapest, dec. 1. (Saját tud. táv.) A főrendiház ma délután Dessewffy Aurél gróf elnöklésével ülést tartott. Napirenden voltak az elnöki előterjesztések. Az elnök jelentést tett az Andrássy-szobor leleplező ünnepéről, melyen a főrendiház testületileg megjelenik és az elnökség koszorút helyez a szoborra. Jelentés tétetett továbbá a koronaőr választásáról. Az ülés végén Tomisics főrend interpellálta a kereskedelmi minisztert a Horvátországban építendő vasutak ügyében.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, december 1. (Saját tud. táv.) A függetlenségi párt ma délután Kossuth elnöklésével értekezletet tartott, amely a párt belső ügyeivel foglalkozott. Szóba került még az értekezleten, hogy a belügyminiszteri politikai államtitkári állás függetlenségi politikussal töltsék be, aki a választói jogról szóló törvényjavaslat megalkotásánál a párt álláspontját képviselné.

A reichsrath ülése.

Bécs, december 1. Az osztrák képviselőház mai ülésén 114 szavazattal, 63 ellenében elfogadta a választói reformról a javaslatot. Az ülés negyed 10 órakor ért véget. Bár a nagynémetek részéről erőszakoskodásoktól tartottak és ezért az erősebb képviselők előre körülvtették az elnököt, incidens nem történt.

A köpenicki kapitány bűnpöre.

Budapest, dec. 1. (Saját tud. táv.) Berlinből jelentik: Voigt Vilmos cipészt, a köpenicki álkapitányt a törvényszék ma egyenruha tiltott használata, továbbá személyes szabadság megsértése és okirathamisítás miatt 4 évi börtönre ítélte.

Az anneni katasztrófa oka.

Witten, dec. 1. Hivatalos körökben azt hiszik, hogy a roburit gyár katasztrófáját hűnös merénylet okozta. Eddigi adatok szerint 29 ember halt meg, de még mindig jelentkeznek a kórházakban emberek, kik hozzátartozóikat keresik. Egy megsérült lakatos azt állítja, hogy a katasztrófa csak merénylet következtében állhatott be, mert a romok közt dinamittöltéseket találtak, a mit nem lett volna szabad a telepen gyártani.

MULATSÁG.

Jogászok kolonestélye.

A jogakadémia ifjusága tegnap tartotta meg 4-ik kolonestélyét. Nagyvárad és vidékének művelt társadalma és szépséges leányai, mint ha demonstrálni akartak volna a jogász ifjuság higgadtan gondolkozó és tevékeny része mellett, szemben azon támadásokkal, melyek az elmúlt napokban utóbbiakat érték, oly nagy számban jelentek meg. Elégtételképen még hozzá óvációban is részesítették a jogász-kolonestély rendezőit.

Ismét egygyel több azon estélyek száma, melyek sok szép kedves nyomot hagynak hány szép leányka képzeletében. S ezen estély sikere is talán a legkedvesebb védnöknek dr Bozóky Alajosnénak köszönhető.

Az estély a hajnali órákig tartott s a zenét ismét csak Bura Karcsi szolgálta.

Jelenvoltak:

Asszonyok: Katona Bálintné, Fekete Sándorné, Ambrozy Mártonné, dr Bozóky Alajosné, dr Molnár Imréné, Jablonszky Jánosné, Bérczy Imréné, Kondor Lajosné, öz. Brányi Gézáné, öz. Fassie Lajosné, Molnár Lajosné, Hranyczky Károlyné, Pozsonyi Lászlóné, Ssekely Sándorné, Rózsavölgyi Lajosné, öz. Polgár Gyuláné, öz. Rigó Ferenczné, dr Dániel Lajosné, Szentlélek Lászlóné, Kolontáry Jánosné, dr Fráter Imréné, Csapó Lenke, Buzásy La-

josné, Meluch Károlyné, özv. Kelepecz Kálmáné, Lausch Károlyné.

Lányok: Katona nővérek, Ambrózy nővérek, Jablonszky nővérek, Jánossy Ilonka, Kövér Ella, Lengyel Ilonka, Pozsonyi Margit, Brányi Bözsike, Székely Ilonka, Kondor Gizi, Lőrinczy nővérek, Molnár Etuska, Rózsavölgyi Irénke, Nagy Ilma, Polgár Anka, Kolontáry Margit, Fekete Ilonka, Mártonffy Ella, Dániel Margit, Trenhauser Rózsi, Horváth Mici. Kelepecz Jolika, Pajor nővérek, Hollósy Magda.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzse.

Budapest, december 1.

Osztrák hitelrészvény	678
Magyar hitelrészvény	796
Leszámitoló bank	506
Rimamurányi	525
Osztrák-ra. állam vasutirészvény	670
Közuti vasut	594

A gabonatőzse határídeje.

Budapest, december 1.

Buza április	14 88	14 45
Rozs április	13 30	13 32
Tengeri ápt. 1907	10 32	10 34
Repce aug.-ra	26 80	27
Zab ápr.-ra	15 00	92 78

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzse 1906 dec. 1-én.

Magyar aranyjárdék 4%	116 50
Magyar koronajárdék 4%	956 0
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	84 25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	95 25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96
Magyar gyermek sorsjegy-kölcsön	204 50
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	153
Osztrák járadék papirban	90
Osztrák járadék ezüstben	100 10
Osztrák korona járadék	117
Osztrák járadék aranyban	99
1860. oszt. államsorsjegyek	157 50
Osztrák-magyar bankrészvény	17 60
Magyar hitelbank részvény	814 50
Városi villamosvasut	327 50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	679
20 frankos frankos (Napolendor)	14 12
Osztrák-magyar államvasuti részvény	676 50
Német birodalmi márka	19 90
London vista	117 62
Páris vista a	95 45
20 márkás arany	23 50

Nagyváradai hetivásái.

A nagyváradai piacon 1906. november 26-27. napján tartott vásáran eladott természetények és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 1-ső	13	12 80
Kétszeres buza	12 60	10 40
10 20 Rozs ó	10 40	uj 10 20
10 20 Arpa ó	11 60	uj 11 40
11 20 Zab ó	12 40	uj 12 20
12 20 Tengeri	8 60	8 40
Borsó	30	
Lencse	36	
Bab	18	
Köleskása	36	
Burgonyó	4	
100 kiló lángliszt	25 20	Zsemlyelisztt 24 20
Fehérkenyérliszt	23 60	Barnakenyérliszt 20
Széna fuvarral	5 60	Szalma fuvarral 6
Sőzött szalonna	160	Zsup-szalma 14
Alom-szalma	10	1 köbméter bükkfa 8
Tölgyfa	8	Cserfa 8
1 kiló marhahus I. o.	1 44	1 kiló marhahus II. o.
1 36	1 kiló marhahus III. o.	1 28
1 liter ó-bor	1	1 liter uj-bor 80
1 liter pálinka	72	1 liter szilvapálinka 1 60
1 liter szesz	2	1 m. kőszó 21 80
1 mm. nyers faggyu	72	1 m. m. olvaszt. faggyu 92
1 mm. szappau	50	1 mm. birka gyapju
1 mm. magyar gyapju	1	1 mm. hlt. -bor 64
1 hlt. ujbor	38	1 m. m. méz 1 80
1 mm kemény faszén	5	1 mm. puha faszén 3
1 hlt. kendermag	1	1 hlt. köles
1 hlt. repce	1	

1 hlt. dió 38 — 1 hlt. mogoró — 1 hlt. aszalt szilva — 1 kg savanyu káposzta — 1 kg szalonna nyers 1 50 1 kg sertésus 1 44 1 kg vereshajma 14 — 1 kg foghagyma — 40 1 kg bors 2 20 1 kg paprika 4 50 1 kg barna kenyér 18 — Egy liter kőolaj — 44

Marha ártáblázat 1906. évi nov. 26—27.

1 pár I-ső rendű jármos ökör 860—1400 korona. 1 pár II-od rendű jármos ökör 740—900 korona. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 650—780 korona. 1 drb tejős tehén 200—500 kor., 1 drb vágó ökör 300—480 kor. 1 drb. vágó tehén 240—400 ökör 1 drb veres borju 42—60 kor. 1 drb. fél éves borju 70—100 kor., 1 drb egy éves borju 80—1 90 kor., 1 drb két éves borju 100—250 korona. 1 drb hizott sertés 120—122 kor., pár fél éves sertés 38—06 kor., 1 pár egy éves sertés 72—90 kor. 1 pár két éves sertés 130—190 korona. 1 drb. igás ló 170—250 korona. 1 pár ökörbőr 80—100 kor., 1 pár tehénbőr 60—80 kor. 1 pár borjubőr 10—12 kor., 1 pár ló bőr 30—36, korona.

Forgalmi kimutatás 1906 nov. 26—27.

Tiszta buza körülbelül 3200 hlt — Kétszeres buza 1000 hlt Rozs 1800 hlt Árpa 600 hlt Zab 750 hlt Tengeri 700 hlt burgonya 140 hlt.

Lásbaszóságok Hizott sertés mintegy 119 félhizott 164 drb 2 évestől feljebb 240 drb 1 éves től feljebb 200 Süldő 196 drb malacz 173 drb. Vágó marha 110 drb Jármos ökör 353 drb Fejős tehén 460 drb borju 347 drb bivaly 14 drb uh és kecske 95 drb Ló 525 darab

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUGSKICS GYULA.

1904. Szt. Louisi vilákiállítási legfőbbérem; Grand Prix

Kérjen csak **Globusz** fémtisztító kivonatot

Egyedül gyáros: Fritz-Schulz jun. r. Lipcse és Eger

RETHY BÉLA Gyógyszerész

PEMETEFÜZUKORKA

BÉKÉSCSABAN

ÁRA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle** **PEMETEFÜZUKORKÁNÁL**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY** félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RETHY**-félet fogadjunk el!

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közszenynél, oszónál és meghűlé seknél, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyével és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van osomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Aranyoroszlánho 2”,

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

1694—1906 sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezen el közhírré teszi, hogy a nagyvárad kir. törvényszéknek 1906 évi 24188 sz. végzésével dr Imrik Gusztáv ügyvéd által képviselt vb. Ajtay Gyula és társa csódtömege részére, a tömeghez tartozó 2286 kor. 73 fillért tevő követelésekre az árverés elrendeltetik és annak Nagyváradon a törvényszéki palota árverelő helyiségében leendő megtartására határ időül 1906 évi December 18 napján d. e. 10 órára tüzetik ki, mikor a bíróság leltározott követelések a legtöbbet ígérőnek készpénz fiz-tése mellett szükség esetén becsáron alul is el fog-nak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés alá bocsá-tandó követelések fenállása, valódisága és behajthatóságáért a tömeg szavatosságot nem vállal.

A törvényes határidő e hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számittatik.

Nagyváradon, 1906 November 28-án.

Várnai Henrik,
kir, bírósági végrehajtó.

Kiadó szálloda.

A Félix-fürdő meletti

Bihar szálló

1907. január 1-étől három egymás utáni évre kiadó. Értekezhetni Kernáts Jánossal, a Püspök-fürdőben.

15438. sz 1906.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei **Temesvári Szent-Miklós**

országos vásár

folyó évi december hó 13-tól bezá-rólag, december hó 17-ig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra december 13-tól, csütörtökön reggel 6 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott. 1906. évi november hó 18-án.

A városi főkapitányságtól:
Bandl Rezső,
főkapitány.

Pénz!

Olcso tőketörlesztéses kölcsonöket

10-75
évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsonöket kicserél (conv. táj) a lehető legrövidebb idő alatt

Házak, szőlök, földbirtokok

örök árban való adás-vételét vagy bérletét a legsikeresebb eredményel közvetíti.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvégeztetja és finanszírozza

Falud Ignác,
volt takarékpénztári titkár
1. munkibizományi és hitelfogalmi irodája.
Nagyvárad, Mészáros-u. 2. sz.
Telefon szám 424.

Értesítés.

A Leszámtóló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága részvényeseinek 1906. november 25-én megtartott közgyűlésén hozott határozata értelmében a társaság részvénytőkéjét 500000 koronával

másfél millió,

azaz egymillió ötszázezer koronára felemeli a következő módokat mellett:

1. Főbeállítás: 2500 darab új részvény 200 korona névértékkel

2. Minden új részvényért a részvénytőkére 200 korona, a tartaléktőkére 100 korona, összesen tehát 300 korona fizetendő: azonfelül a részvény kiállítására és illeték fejében 3 korona.

3. A részvények értékében 50%, azaz százötven korona fizetendő, míg a másik 50%, azaz százötven korona, valamint a 3 korona kiállítási díj legkésőbb 1906. december 31-ig. Ezen időpontig a befizetett összegek után 50% kamatot térül vissza, míg ellenben a későbbi fizetők 1907. január 1-ig a részvények kamatot tartoznak fizetni.

4. A részvényesek az új részvényre elővételi joggal bírnak s pedig eképpen, hogy két darab régi részvényre egy új részvény jegyzetét.

5. Az új részvények a régiekkel mindegyikben egyenlők s már az 1907. üzletév jövedelmében részvevőnek.

6. A részvényesek elővételi jogukat részvényeik bemutatásával 1906. évi december 15. napjáig bezárólag gyakorolhatják, míg a részvényjegyzés zárhatóideje 1906. december 20-ik napja.
Nagyvárad, 1906. november 25.

Leszámtóló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága.

A Nagyváradai Hitelbank takarékszövetkezet 1907. január 1-én nyitja meg

Vik évtársulatát.

Beiratkozni már most lehet a szövetkezet helyiségében.

Kossuth Lajos-utca 10. szám.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érdeklődőket, hogy izzólámpa körtéket készítenek a városi közvilágításra, melyek legolcsóbb árúak lehetnek. A sima izzólámpa ára darabonként 73 fillér, ha a világítás (mált), a városi fénycső-lámpák és mindenféle izzólámpa: kőolaj-izzólámpák, gyertya-izzólámpák, kőolaj-izzólámpák és osmium-lámpák gyertya-izzólámpák eladásra. Ugyanott kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertya-izzólámpák 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett
ivlámpák

kaphatók. A villamos művezetésnek elvállalja
villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló anyagok szállítását, berakását és minden a szakmába vagy munkálataik a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

A gazdaközönség figyelmébe!

A gácsi gyapjuszövet és posztógyár tisztelettel tudatja, hogy az eddig kizárólag SPITZER TESTVÉREK CZÉGNÉL raktáron levő s csak egyedül ott kapható

valódi jó gácsi pokrócz

gyártmányaink lerakátát és Bihar megye egész területére való egyedüli kizárólagos elárusítását

Helfy József

zsák- és ponyvakölcsonzó intézetére biztuk
NAGYVÁRAD,
Kossuth-utca 5. szám

s amidőn világhírű gyártmányaink b. figyelmébe ajánljuk, kérjük lerakati bizományosunkhoz a legnagyobb bizalommal fordulni s bevásárlásait nála eszközölni.

Tisztelettel: Gácsi GYAPJUSZÖVET és FINOM POSZTÓGYÁR.

Az árak ugyanolyan olcsók, mint budapesti főraktárunkban.
LÓPOKRÓCZOK DARABJA 2 KORONÁTÓL FELJEBB.

Párizsi világkiállítás 1900 Grand Prix 1896 milleniumi kiállítás
állami nagy arany érem, Hers Concours

Telefon: 280. sz.

Alapítva: 1854.

Első Magyar Részvény-serfözde KÖBÁNYA.

Főraktár Nagyvárad és Biharvármegye területére saját házukban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek czégnél.

Hordókba és palackokba fejtve forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m.: ászok, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör, melyek nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmúlják. Főraktárunk a palack-osztályra különös gondot fordít s azt a legújabb, legtökéletesebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.

Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a legkiválóbb orvosok által ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palackokban hozzuk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem úgy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szoptatónők, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedők, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedők.

Góliát, maláta sör kapható: Fanky utóda Kiss Károlynál, Kádár János, Friedl és Jbrös, Maár és Szabó, Lakatos Julia (Széchenyi-tér), Tisztviselők fogyasztási szövetkeze (Uri-utca), Reich Antal, Blaha István, Kern és Petrovics (Fő-utca).

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.

Szőlő
oltvá-
nyok.

Vatant elmúlt évenkbe a Küküllőmenti
ELSU SZŐLŐOLTVÁNYI TELEP
tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes 83.
Nagyküküllőmegye volt az egyedüli az egész or-
szágban, mely vevőinek minden tekintetben kifor-
gástalan minőségű, egészséges-fajazonos és telje-
sén fajtiszta szőlőoltványokat szállított, úgy a jövő-
ben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók: a leg-
jobb minőségű, a legkülönbözőbb fajú és alanyu
bor, csemege-bor és különleges csemege szőlő-
oltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokosok
bámulatos eredményeket értek el.
Kívánatra, képes árjegyzék szívesen küldjük, ingyenes
és bérmentve.

HIRDETESEK

jutányos árban
felvételnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Réti Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagy-Váradon.

Lebonyolít mindenféle bankügyletet,
u. m. váltóköcsönt nyújt, jelzálog-
köcsönt ad kamatokra betétet elfogad:
könyvre, 5 % mellett és folyószá-
mlára, valamint folyószámlaköcsönöket nyújt.

**Konvertál köcsönöket előnyös
kamatb mellett,** előleget nyújt érték-
papirokra, kézi zálogokra stb.

Az intézet **Szaniszló-u. 61. sz.** alatt Uri és
helyisége **Szaniszló-u.**
sarkán Grósz Sándor házában van.

Özv. Dr. Deákné

Fog műtermében

Lakik: **Nagyvárad Szilágyi-
Dezső u. 18.**

A legjobb amerikai porcellánból
készít

fogakat,

végez minden ebbe vágó műveletet.

Egy-két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

Szálloda átvétel!!

Van szerencsém Nagyvárad város és
Biharmegye n. é. közönségét és a t. utazó
urakat értesíteni, hogy Nagyváradon, a jó bir-
névnek örvendő

„Zöldfa“-szálloda

összes helyiségeivel együtt átvettem s a
szállodát és éttermet

f. évi november 24-én, szombaton
teljesen átalakítva, a t. közönség használatára

megnyitom.

A kávéházi helyiségeket egészen újra be-
rendezve, **f. évi december hó elején**
adom át rendeltetésének.

Mint a most megszűnt «Fekete Sas»
szálloda volt bérlelője, kérem t. vendégeim
pártfogását új vállalatomhoz is, hol tőszlyt
helyezek a kéayelemre, figyelmes és első-
rendű kiszolgálásra. Kitűnő, izletes konyha
és tiszta, jó italok a p bármely szakában
rendelkezésre állanak.

A vendégszobákat ujonnan berendeztet-
tem, az emeleti nagy és kis terem ünnepe-
gek, lakodalmak, barkettek alkalmából elő-
nyösen kibérelhetők.

Magamat a t. nagyközönség jóindulatába
ajánlva vagyok

Kiváló tisztelettel:
HILLINGER MIKSA,
a Zöldfa szálloda bérlelője
Nagyváradon.

Wallerstein Fülöp Fiai Nagy-Várad Bémer-tér.

Uri és női divatárúk.

Értesítés!

Csődtömegek és alkalmi vételekből szár-
mazó összes áruinkból nagy

karácsonyi vásárt

rendezünk, mely a mai napon megkezdő-
dött, a hol célszerű és alkalmas karácsonyi
ajándékok kaphatók.

Tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.
Központi áruháza. Bémer-tér.

Szőnyeg, függöny és paplan raktár.

Női és gyermek felöltők nagy választékban.

HÁASZ MANÓ kézmű- és divatáruház a NAGYVÁRAD Zöldfa-utca elején

Meglepő az a szépen össze válogatott nagy raktár,
mi most érkezett meg mindenféle őszi cikkekben, gyönyörű
divat újdonságok, melynek megtekintése figyelmet érdemel.
Az árak pedig elvannak ismerve, hogy a legolcőbbak.

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár,” Moskovits Farkas és Társa ajánlja

elsőrendű kézimunka

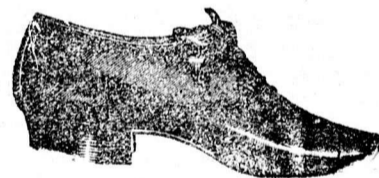
cipő és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
(volt rendőrségi épület.)

Új varroda és szabász-terem.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy üzletemet egy, a mai kor igényei-
nek teljesen megfelelő gyermek- és női ruha, valamint mindennemű férfi, női és gyermek
fehérnemű varrodával és szabászteremmel bővítettem ki úgy, hogy aki *Alkalmi*
Aruházamban igen jutányos árért vásárolt szövet, schifon, vászon, flanel, barchet
vagy bármily árucikket, gyorsan, izlésesen és *eddig még nem létezett* olcsó árban
készíttem el. Az általam elvállalt darabokért felelőséget vállalok.

Miután ezen vállalatomat nem anyagi érdekből,
hanem csupán a tisztelt vevőim kényelmére és kíván-
ságára rendeztem be, kérem próba rendeléseikkel álitá-
som valódiságáról meggyőződni.

B. pártfogást kérve, vagyok kitűnő tisztelettel, az Alkalmi Áruház tulajdonosa
SZÉKELY JENŐ
Fő-utca, Rimanóczy-palota. Fröhlich-féle hentesüzlet mellett.

Helyi és vidéki telefon 633. szám.